

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem Varia Ervditione Noviter evoluta

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

1. Civitatis præsidia & ornamentum Artes Mechanicæ, Liberales & Bellicæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

Iadio ex Apollodoro ita refert lib. 4. c. 1. *Ilius*, inquit, Rex, ubi Ilium (quod postea Troja vocatum) condidit, discolorum secutus bovem, Deos precatus est, ut aliquod sibi signum appareret. Atque tunc cecidit e caelo Palladium, seu Palladis simulacrum, trium cubitorum altitudine, quod sponte ambulare videbatur, dexteram hastam tenens, ac sinistram colum & fufum. Huic Ilo postea responsum fuit ab Oraculo, tamdiu civitatem Trojam incolumem futuram, quamdiu inviolatum illud Palladium in urbe permaneret, Cuius rei non ignarus Ulyffes, assumpsit sibi comitem *Dio-medem*, Regem Aetoliae, virum fortissimum, quippe qui praeter Hectorem & Aeneam, aliosque insignes Trojanorum principes vulneratos, ipsum etiam Martem ac Venerem telo fauciarit. Cum hoc clam, de nocte surrepsit in arcem Trojanam, occisisque custodibus, signum illud sacrosanctum, & urbi fatale movit loco, & asportavit, non sine manifestis indignantis deae prodigiis. Nam repente imaginis arsere oculi, falsus per artus sudor iit, ter solo subsiliit, & parmam hastamque concussit.

Ethica.

I. (a) Palladium hoc, seu statua Minervae quid aliud significat, quam urbes tamdiu florere, & felices esse, quamdiu bonae vigent in illis artes; praecipue *Sapientiae*, quae per Minervam; & *Scientiae militaris*, quae per eiusdem aegidem & hastam denotatur. Quod si etiam colum & fufum manu tenuit, indicantur artes mechanicae & manuae, civitatibus bene institutis necessariae. Siracides ait c. 38. *Omnes hi* (scilicet agricolae, sculptores, fabri, figuli, textores, caterique opifices vestiarii) *in manibus suis speraverunt* (nempe manuum opere vitae praesidia sibi, aliisque compararunt) & *unusquisque in arte sua sapiens est*: (ingenium namque in artefactis quoque apparet & spectatur) *sine his omnibus non aedificatur civitas*. Nihil enim pestilentius urbibus, quam otium, quod labore manuum profligatur. Mechanicam ipse Paulus Apostolus exercuit, in consuendis tabernaculis pellitis occupatus, *nocte & die operans, ne quem Christianorum gravaret*, ut ipse testatur 2. ad Thessal. 3. Nam juxta eundem, *qui non laborat, non manducet*. (b) Conjuncta Martis & Palladis studia in Carolo M. eminuerunt, qui gravissimorum bellorum & administrandarum provinciarum mole oneratus, id habuit antiquissimum, ut cum post relatas de hostibus victorias, templa exstruxisset, ubi Deo agerentur gratiae, scholas illico templis adjungeret, & scholis professores, praesertim sacerdotes adderet. Anton. Possevin. Biblioth. selecta lib. 1. c. 8. De

(a) *Artes mechanicae.* (b) *Litterarum & armorum conjunctio.*

De armorum & litterarum conjunctione eleganter quidam. Arma Deorum inventa sunt, & à Vulcano fabricantur; litteræ Deorum proles ex Jovis cerebro prodierunt. Arma Bellonam colunt, litteræ Palladem. Arma ad fortitudinem & audaciam animum exercent, litteræ mentem honestate & virtutis amore excolunt. Armatus ab hoste non facile vincitur, sapiens à fortuna. Armatus gladios & vulnera non timet; sapiens mortem contemnit. Armatus res in manibus gerit; sapiens in consilio. Armis dura franguntur, sapientiâ emolliuntur. Arma in corpus potestatem gerunt, sapientiâ in animum. Armis Rempublicam defendimus; doctrina servamus. Armis libertatem propugnamus? doctrina discernimus. Armis imperia distendimus; doctrinâ & Jure sub pace retinemus. Ab armis robur & vires Reipublicæ accedunt; à litteris industria, doctrina, ars donatur.

II. (c) Intelligas etiam per Palladium, virtutem Religionis, seu cultûs divini, qui ne labefacteretur, aut loco moveatur, summa cura habenda, & magis pro *Aris* quàm pro *Focis* excubandum. Est enim Religio fulcrum imperii, basis Reipublicæ, munimentum regnorum, fundamentum politicæ, tutela tranquillitatis publicæ, & anchora sacra; quâ motâ, turbantur omnia, & certissimo naufragio exponuntur. Trojani Palladium in arce summâ, tanquam firmissimo loco collocârunt. Ita Religio ante omnia in tuto est reponenda. Subintrârunt tamen tenebris occultatæ vulpeculæ, *Vlysses* & *Diomedes*, perque insidias interfectis custodibus, utique dormientibus, salutare signum abstulerunt. Agnoscas hæreticos, qui recti palliolo novi Evangelij, initio fraudulentis verbis, postea ostentatis armis, subeunt urbes Catholicas, & inde Palladium, hoc est, sinceram, castam, antiquam, orthodoxam religionem, ex quâ salus omnium pendet, convellunt & exterminant. Quis admisit? *Dum dormirent homines, venit inimicus homo.* Matth. 13.

III. (d) Præterea Palladiô significatur, sapientiæ præsidio feliciter Respublicas administrari atque florere. Juxta Salomonem: *Multitudo sapientum sanitas est orbis terrarum, & rex sapiens stabilimentum populi est.* Sap. c. 6. Et Plato dicere solebat, tum demum benè cum rebus humanis actum iri, si vel Philosophi regnarent, vel reges philosopharentur. *Vatibâ terra, cuius Rex puer est, & cuius principes manè comedunt.* Ecclesiastæ. 10. quod fecerunt Trojani, non manè tantum, sed etiam noctu, vino, somnôque sepulti. Palladium è cælo lapsum esse fingitur, ad indicandum, sapientiam creatam, ab increata ortum habere. Ecclesiasticus de ea cap. 24. *Ego quasi aquaductus exivi de paradiso.* Instar fluvii è perenni fonte per legum

(c) Religionis præcipua cura habenda. (d) Sapientes, Salus populi.